

Les 5

SAMENLEVEN:

het samenlevingscontract

1. Marieke en Karel sluiten een samenlevingscontract! Luister en lees mee

Marieke en Karel wonen al een tijdje samen maar zijn niet getrouwd. Ze willen graag regelen wat er met hun huis en hun geld zal gebeuren als één van hen overlijdt of als ze uit elkaar gaan.

Dat kunnen ze op 3 manieren doen:

- door een huwelijk te sluiten;
- door een geregistreerd partnerschap aan te gaan;
- door een samenlevingscontract te sluiten.

Bij een huwelijk en een geregistreerd partnerschap zijn de meeste zaken automatisch in de wet geregeld, behalve als u zelf iets anders laat vastleggen.

Een voorbeeld is de gemeenschap van goederen. Dit betekent dat alle bezittingen en schulden in principe gedeeld worden door beide partners.

Bij een samenlevingscontract gebeurt niets automatisch. De partners zijn helemaal vrij. Ze kiezen samen waarover ze schriftelijke afspraken willen maken.

Marieke en Karel kiezen voor het samenlevingscontract.

Ze hebben een paar redenen om zo'n contract te willen sluiten met elkaar.

Ze willen vastleggen dat, als één van hen overlijdt, het huis en alles erin, het eigendom wordt van de ander.

Dan moet er wel meteen ook een testament worden gemaakt. Zo worden ze elkaars erfgenaam.

En als Marieke en Karel besluiten uit elkaar te gaan?

Dan willen ze allebei in hun huis blijven wonen totdat ze een nieuwe woning hebben gevonden.

Ook willen ze ervoor zorgen, dat ze alles eerlijk verdelen (de woning en de inboedel bijvoorbeeld).

Marieke en Karel willen naar de notaris.

Dit is niet verplicht, maar wel verstandig bij een samenlevingscontract. De notaris geeft advies en schrijft alles op in een notariële akte.

Dit kost tussen de € 300,- en € 500,-.

Marieke en Karel willen ook over andere dingen afspraken maken.

Dit zijn zaken zoals huishoudkosten en vaste lasten. Ook willen ze een gezamenlijke rekening openen, zodat ze allebei over het geld op de bank kunnen beschikken.

Praat samen over de vragen.

1. Waarom vinden Karel en Marieke het belangrijk om een samenlevingscontract te sluiten?
2. Is het sluiten van zo'n contract alleen belangrijk tijdens de periode dat u samenwoont?
3. Waarom denkt u dat het verstandig is om het contract toch vast te laten leggen door een notaris?

2. Wat betekenen deze 10 woorden?

Zet de juiste letter achter de woorden in de tabel.

Notaris	Samenlevingscontract
Erfgenaam	Huwelijk
Gezamenlijke rekening	Notariële akte
Gemeenschap van goederen	Testament
Geregistreerd partnerschap	Vaste lasten

- A. Bij een huwelijk worden de partners automatisch samen de wettelijke bezitter van geld en goederen van allebei. Hoe heet dit?
- B. Deze persoon krijgt (een deel van) de bezittingen en schulden van een overleden persoon.
- C. Een lopende rekening bij een bank waarover beide partners kunnen beschikken.
- D. Een formeel contract tussen 2 mensen, dat lijkt op een huwelijk maar waarbij de vader van een eventueel kind niet automatisch wettelijk erkend wordt.
- E. Een door een notaris opgestelde akte, waarin iemand regelt wat er na zijn/haar dood met zijn/haar erfenis gebeurt.
- F. Een persoon die wettelijk bevoegd is om akten op te maken.
- G. De kosten die regelmatig terugkomen, zoals huur en gas, water en licht.
- H. Een officieel document dat door een notaris is opgemaakt.
- I. Een overeenkomst tussen 2 ongetrouwde mensen die samenwonen.
De partners kunnen de inhoud van dit contract helemaal zelf afspreken.
- J. Een wettelijk vorm van samenleving tussen 2 mensen.

3. Wilt u misschien een samenlevingscontract gaan sluiten?

Hieronder staat een lijst met zaken die u in een samenlevingscontract kunt opnemen:

Samenlevingscontract

- Hoe willen de partners hun inkomsten delen? Hoe is de regeling als één van beiden helemaal geen inkomsten heeft?
- Nemen de partners allebei een even groot deel van de kosten van de huishouding voor hun rekening? Welke dingen horen bij de kosten van de huishouding?
- Welke bank- en girorekeningen zijn gemeenschappelijk en welke zijn dat niet? Is het geld op de gemeenschappelijke rekening voor de helft van één partner en voor de helft van de andere partner?
- Wat gebeurt er als de partners uit elkaar gaan? Wie blijft in de woning? Hoe worden de gemeenschappelijke goederen verdeeld? Moet de ene partner meebetalen aan de verhuiskosten van de andere?
- Wat moet er gebeuren als één van de partners overlijdt? Moet er een testament worden gemaakt voor de partner die achterblijft? Moet er verschil gemaakt worden tussen de situatie waarin er kinderen zijn en de situatie als er geen kinderen zijn?

Tip

Er zijn verschillende sites op het internet met voorbeelden van een samenlevings-contract. Een goede site is: <http://www.wijzeringeldzaken.nl/samenwontrouwen.aspx>

Als u vragen hebt, kunt u ook de Notaristelefoon bellen: 0900 3469393. (25ct per minuut)

4. Meer weten?

Hieronder leest u het verhaal van 2 jonge mensen die gaan samenwonen zonder een samenlevingscontract te sluiten. Wat zijn de gevolgen voor de vrouwelijke partner als haar vriend plotseling overlijdt?

Mirella en Peter wonen al 10 jaar samen. Ze zijn allebei net 30 jaar en ze hebben geen kinderen. Het huis is door Peter gekocht voordat hij Mirella kende.

Ze vinden een samenlevingscontract erg overdreven. Als ze kinderen krijgen, zullen ze dat wel regelen. Helaas verongelukt Peter met zijn auto.

Vraag

Hoe gaat het verder met Mirella?

Antwoord:

Voor Mirella ziet het er somber uit. Het huis gaat naar de ouders en zussen van Peter. En dat terwijl die al een prachtig huis hebben. Mirella heeft geen dak meer boven haar hoofd. Het geld van Peter gaat ook naar hen. Mirella heeft geen recht op Peters pensioen, omdat er geen notarieel samenlevingscontract is. Als dat er wel was geweest, had Mirella gebruik kunnen maken van de partnerpensioenregeling. Peter verdiende veel meer dan Mirella. Hij heeft alle grote aankopen in huis betaald. Zijn ouders en zussen gedragen zich als ware hyena's en krijgen het grootste deel van de inboedel.

Vraag:

Hoe had het er uitgezien als Mirella en Peter naar de notaris waren gegaan om een en ander te regelen?

Antwoord:

De notaris had hen dan aangeraden een samenlevingscontract op te stellen. In dat contract zit meestal ook een verblijvingsbeding. Daarmee spreek je af dat bij het overlijden van de één, de ander de gemeenschappelijke

goederen verkrijgt, al dan niet tegen betaling van de waarde daarvan. Het geld op hun gemeenschappelijke bank- en girorekening zou dan ook bij overlijden voor de langstlevende zijn. Omdat het huis van Peter was, had de notaris hem aangeraden een testament op te maken, waarin hij Mirella tot enig erfgenaam had kunnen benoemen. De zussen van Peter, en tegenwoordig ook de ouders, kunnen bij het bestaan van zo'n testament geen enkele aanspraak meer laten gelden. Vroeger hadden ouders in zo'n geval nog een 'legitieme portie', waarmee zij - ook als er een testament was - een deel van de erfenis konden opeisen. Dat recht van de ouders is komen te vervallen. Verder had de notaris Peter een aanwijzing als begunstigde kunnen laten doen voor het partnerpensioen. Dan had Mirella daarop wel recht gehad.

In het samenlevingscontract zou een bepaling opgenomen zijn, dat alle inboedelgoederen waarvan niet bewezen is dat zij aan één partner toebehoren, gemeenschappelijk bezit zijn. Via het verblijvingsbeding zouden dan alle gemeenschappelijke inboedelgoederen voor Mirella zijn.

Als dat allemaal gebeurd was, zou Mirella er (financieel) een stuk beter voor gestaan hebben. Successierecht zou ze niet hoeven te betalen, want in die situatie zou zij een grote vrijstelling hebben omdat Mirella en Peter na hun 22e jaar langer dan 5 jaar samenwoonden.

Vraag:

Hoe was het geweest als Mirella en Peter getrouwd waren?

Antwoord:

Dan had het er voor Mirella een stuk beter uitgezien, zelfs zonder nadere regelingen. Zij was volgens de wet Peters enige erfgenaam geweest, zodat alle bezittingen van Peter (zoals banksaldi, huis en inboedelgoederen) haar eigendom zouden zijn geworden. Ook zou ze op grond van het feit dat ze als zijn weduwe achterbleef, recht hebben gehad op het weduwepensioen. Ook nu had ze geen

successierecht hoeven te betalen.

De langstlevende echtgenoot heeft immers een hoge vrijstelling. Peters ouders en zussen hadden, ook zonder dat er een testament gemaakt zou zijn, nergens recht op gehad.